

Leszno, dnia 22 sierpnia 2018 roku

SKARGA KONSTYTUCYJNA

w sprawie:

– R K , zam.
PESEL:

- skarżącego -

reprezentowanego przez adwokata Michała Łapoka, Kancelaria Adwokacka, ul. Narutowicza 59/2, 64 – 100 Leszno, numer wpisu na listę adwokacką: 3419.

Trybunał Konstytucyjny
al. J. Ch. Szucha 12a
00- 918 Warszawa

W imieniu skarżącego - R K , powołując się na załączone pełnomocnictwo, niniejszym wnoszę o:

1. stwierdzenie, że art. 306 ust. 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2000 roku - Prawo własności przemysłowej (Dz.U. 2001 nr 49 poz. 508) - dalej Prawo własności przemysłowej, w zakresie, w jakim przewiduje możliwość przepadku materiałów i narzędzi, jak również środków technicznych, które służyły lub były przeznaczone do popełnienia przestępstwa, stanowiących własność osoby trzeciej, jest niezgodny z art. 2, art. 31 ust. 3, art. 42 ust. 1 i art. 64 ust. 1 i 3, art. 21 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
2. wstrzymanie w całości wykonalności postanowienia Sądu Rejonowego w P Wydział Karny z dnia lutego 2018 roku (sygn. akt), utrzymanego w mocy postanowieniem Sądu Okręgowego w P Wydział Karny Odwoławczy w dniu maja 2018 roku (sygn. akt) do czasu rozpoznania niniejszej skargi konstytucyjnej;
3. zasądzenie na rzecz skarżącego kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa adwokackiego wg norm przypisanych.

UZASADNIENIE

1. [Podstawy złożenia skargi konstytucyjnej]

Niniejsza skarga konstytucyjna zostaje złożona w związku z wydaniem przez Sąd Okręgowy w P Wydział Karny, postanowienia w dniu maja 2018 () w przedmiocie przypadku dowodów rzeczowych zabezpieczonych w trakcie postępowania przygotowawczego prowadzonego przez Prokuraturę Rejonową w P (sygn. akt).

Dowód: postanowienie Sądu Okręgowego w P z dnia maja 2018 ().

Wspomniane orzeczenie zostało wydane w wyniku kontroli odwoławczej postanowienia wydanego w dniu lutego 2018 roku przez Sąd Rejonowy w P Wydział III Karny (sygn. akt).

Dowód: postanowienie Sądu Rejonowego w P z dnia lutego 2018 ().

Od ww. orzeczenia Sądu Okręgowego w P nie został wniesiony nadzwyczajny środek zaskarżenia. Wspomniane orzeczenie ma jednak charakter ostateczny, gdyż stosownie do treści art. 519 k.p.k. nie podlega zaskarżeniu w ramach kasacji.

Termin na wniesienie niniejszej skargi kasacyjnej został zachowany. Pełnomocnik skarżącego był obecny podczas wydania przez Sąd Okręgowy w P postanowienia w dniu maja 2018 roku (sygn. akt). Okoliczność ta zwalnia Sąd z obowiązku doręczenia orzeczenia stronom (art. 100 § 4 k.p.k.). Wobec powyższego 3 - miesięczny termin na złożenie skargi kasacyjnej należy liczyć od dnia jego wydania.

Dowód: postanowienie Sądu Rejonowego w P z dnia lutego 2018 ().

Jednocześnie z uwagi na fakt, iż skarżący zdecydował się na wniesienie skargi konstytucyjnej w dniu 21 sierpnia 2018 roku, zastrzegam sobie możliwość uzupełnienia w późniejszym czasie niniejszej skargi.

2. [Stan faktyczny]

Skarżący jest współnikiem w spółce L S.C. z siedzibą w L ,
oraz prowadzi działających pod nazwą „
”.

W ramach prowadzonej spółki, skarżący nabył od S M prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą „/ ” zegarki oznaczone znakami towarowymi firm „ „, „ ” i „ ”. Okoliczność ta została udokumentowana fakturą VAT nr z dnia lipca 2015 roku oraz fakturą z dnia listopada 2016 roku.

W dniu listopada 2016 roku funkcjonariusze Komendy Miejskiej Policji w P z Wydziału ds. Przestępczości Gospodarczej w wyniku przymusowego przeszukania mieszczących się przy ulicy w P i przy ulicy w P odebrali skarżącemu zegarków. W tym zegarki, które zostały nabyte na podstawie ww. faktur VAT.

Zegarki te zostały uznane za dowody rzeczowe w sprawie nadzorowanej przez Prokuraturę Rejonową w P (sygn. akt). Wspomniane postępowanie było prowadzone w sprawie oznaczania bez wymaganych uprawnień i wprowadzenia do obiegu zegarków ręcznych oznaczonych znakami towarowymi firmy „ „, „ ” i „ ”, tj. o przestępstwo z art. 305 ust. 1 Prawa własności przemysłowej.

Postanowieniem z dnia kwietnia 2017 roku Prokuratura Rejonowa w P umorzyła dochodzenie wobec niewykrycia sprawcy przestępstwa.

Jednocześnie w dniu lutego 2018 roku Prokuratura Rejonowa w P wystąpiła do Sądu Rejonowego w P z wnioskiem o orzeczenie przepadku przedmiotów w postaci:

- sztuk zegarków ręcznych tarczowych oznaczonych bez wymaganych uprawnień znakami towarowymi firmy „ ”;
- sztuk zegarków ręcznych tarczowych oznaczonych bez wymaganych uprawnień znakami towarowymi firmy „ ”;
- sztuk zegarków ręcznych tarczowych oznaczonych bez wymaganych uprawnień znakami towarowymi firmy „ ”.

Wspomniany wniosek uzasadniono okolicznością, że w ocenie organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze ww. przedmioty służyły do popełnienia przestępstwa, co w jego ocenie aktualizuje przesłanki, o których mowa w art. 323 § 3 k.p.k. w zw. z art. 44 § 2 k.k.

Dowód: wniosek z dnia lutego 2018 roku o orzeczenie przepadku ().

Postanowieniem z dnia lutego 2018 roku, Sąd Rejonowy w P Wydział III Karny (sygn. akt) orzekł przepadek oraz zarządził zniszczenie dowodów rzeczowych w postaci sztuk zegarków oznaczonych bez odpowiednich uprawnień „ „, sztuk zegarków ręcznych tarczowych oznaczonych bez wymaganych uprawnień znakami towarowymi firmy „ ” oraz

sztuk zegarków ręcznych tarczowych oznaczonych bez wymaganych uprawnień znakami towarowymi firmy „ ”.

Dowód: postanowienie Sądu Rejonowego w P z dnia lutego 2018 ().

Na powyższe postanowienie w dniu marca 2018 roku skarżący wniósł skutecznie zażalenie. Postanowieniem z dnia maja 2018 roku Sąd Okręgowy w P utrzymał ww. postanowienie uznając je za prawidłowe (sygn. akt).

Dowód: postanowienie Sądu Okręgowego w P z dnia maja 2018 ().

3. [Uzasadnienie zarzutu niezgodności kwestionowanego przepisu ustawy z konstytucją]

Przedmiotem zaskarżenia jest art. 306 ust. 2 prawo własności przemysłowej, na podstawie którego skarżący został pozbawiony własności zakupionych uprzednio od jubilera sztuk luksusowych zegarków. Zegarki te według organu prowadzącego postępowanie (przygotowawcze oraz sądowe) miały służyć do popełnienia przestępstwa. W trakcie postępowania przygotowawczego pominięto jednak, że do popełnienia ewentualnego przestępstwa doszło bez woli, wiedzy i zgody skarżącego. Dodatkowo w sprawie nie wykryto sprawcy, co wyklucza dochodzenie przez skarżącego od niego rekompensaty.

Zdaniem skarżącego orzeczenie na podstawie art. 306 ust. 2 Prawo własności przemysłowej przypadku należących do niego przedmiotów narusza prawo własności (zagwarantowane w art. 64 ust 1 Konstytucji) i zasadę jej ochrony (wynikającą z art. 21 Konstytucji), zasadę odpowiedzialności karnej za czyn (wyrażoną w art. 42 ust. 1 Konstytucji poprzez zastosowanie przypadku w stosunku do podmiotu niepopołniającego czynu zabronionego) oraz zasady sprawiedliwości i proporcjonalności wynikające z zasady demokratycznego państwa prawnego (ujętej w art. 2 i art. 31 ust. 3 Konstytucji poprzez rygoryzm stosowania powołanego wyżej przepisu).

Zgodnie z art. 306 ust 2 Prawo własności przemysłowej „*W razie skazania za przestępstwo określone w art. 305 ust. 1 i 2, sąd może orzec przepadek na rzecz Skarbu Państwa materiałów i narzędzi, jak również środków technicznych, które służyły lub były przeznaczone do popełnienia przestępstwa, chociażby nie były własnością sprawcy.*”.

Zastosowanie przypadku w sytuacji, gdy przedmiot czynu zabronionego należy do osoby nieuczestniczącej w żaden sposób w jego popełnieniu budzi kontrowersje zwłaszcza, gdy właściciel rzeczy objętych przypadkiem nie ma wpływu na sprawcę ani możliwości zapobieżenia popełnieniu owego czynu.

Interes osoby trzeciej (właściciela przedmiotu podlegającego przypadkowi) w żadnym stopniu nie jest chroniony przez art. 306 ust. 2 Prawa własności przemysłowej. Po pierwsze, nie zawiera

okoliczności, nakładających na Sąd obligatoryjny obowiązek odstąpienia od zastosowania instytucji przepadku w stosunku do osób nieuczestniczących w popełnieniu przestępstwa.

Po drugie, przepis ten nie zawiera wytycznych, co do okoliczności uzasadniających orzeczenie przepadku w stosunku do osób trzecich.

Powyższe powoduje, że w pewnych okolicznościach przepadek nie dotyka bezpośrednio sprawcy czynu, ale wyłącznie osobę trzecią. Tym samym odpowiedzialność za cudze przestępne działanie ponosić może właściciel rzeczy, i to bez względu na fakt, iż nie jest on odpowiedzialny za czyn przestępny.

Zaskarżone przepisy naruszają reguły sprawiedliwości i proporcjonalności wynikające z zasady demokratycznego państwa prawnego (określonej w art. 2 Konstytucji oraz art. 31 ust. 3 Konstytucji), bowiem organy prawodawcze winny respektować wymóg stosowania dolegliwości o stopniu nie większym niż niezbędny dla osiągnięcia założonego celu. Co prawda zaskarżony przepis ma charakter fakultatywny, jednak swoboda pozostawiona Sądom co do możliwości jego zastosowania jest zbyt duża.

Zaskarżony przepis w obecnym brzmieniu uprawnia sąd do nadmiernej ingerencji w prawo własności osób trzecich, do którego dochodzi z przekroczeniem zasady proporcjonalności i sprawiedliwości.

Zachowanie zasady proporcjonalności i sprawiedliwości byłoby możliwe wyłącznie, gdyby art. 305 ust. 2 Prawa własności przemysłowej:

- przewidywał wprost, że orzeczenie przepadku przedmiotów stanowiących własność osoby trzeciej, która nie uczestniczyła w czynie przestępnym i nie miała świadomości jego popełnienia w sytuacji niewykrycia sprawcy czynu zabronionego jest zakazane, albo
- został sprecyzowany, poprzez dokładne wskazanie kiedy, Sąd może orzekać o przepadku przedmiotów, nie będących własnością sprawcy. To drugie rozwiązanie zmuszałoby sąd do oceny każdego konkretnego przypadku poprzez przyzmat tych samych wytycznych, a w sprawie skarżącej nie doszłoby do naruszenia jej konstytucyjnych praw.

Karanie za przestępstwo popełnione przez osobę, za którą podmiot karany nie ponosi odpowiedzialności, skutkuje utratą zaufania do państwa i stanowiących praw. Ponadto tak surowa regulacja nie jest niezbędna dla realizacji interesu publicznego, wystarczającym byłoby bowiem ustalenie sprawcy czynu, a następnie nałożenie na niego środków karnych bez ingerencji w prawo własności osób trzecich, niemających nic wspólnego z czynem zabronionym.

Zaskarżona regulacja godzi w prawo własności, które może być ograniczone ustawą, ale tylko w zakresie w jakim nie zostanie naruszona istota („nienaruszalny rdzeń”) tego prawa. Sama możliwość orzeczenia przepadku określonej rzeczy nie przekracza jeszcze granicy istoty prawa

własności i może być w pewnych szczególnych okolicznościach konstytucyjnie dopuszczalna. Niemniej jednak elementy zaskarżonej regulacji wskazują, że granica ta została przekroczona.

Ustawodawca – umożliwiając sądom nakładanie na właściciela (nie mającego świadomości o popełnieniu czynu zabronionego) bezwzględnej odpowiedzialności majątkowej (z określonego przedmiotu własności) za czyny dokonane przez osobę trzecią – pozbawia go w istocie możliwości wykonywania prawa własności. Ustawodawca powinien dostrzegać, że własność jest najważniejszym prawem majątkowym. Tym samym jej ochrona nie może być słabsza od ochrony innych praw w tym prawa państwa do egzekwowania obciążeń fiskalnych.

Funkcjonująca obecnie konstrukcja chroni interesy Skarbu Państwa bez uwzględnienia interesów właścicieli przedmiotów użytych – bez ich wiedzy i woli – do popełnienia przestępstw. Takie uregulowanie powoduje, iż oba zaskarżone przepisy są sprzeczne z art. 21 Konstytucji, nakładającym na państwo szczególny obowiązek ochrony prawa własności. W opinii skarżącej jeżeli własność, nabytą na podstawie prawa ustanowionego przez demokratycznie legitymowanego ustawodawcę, można by łatwo odebrać właścicielowi, pozbawiając go dodatkowo wpływu na warunki, na jakich utrata własności następuje, to prawo własności nie mogłoby spełniać swojej konstytucyjnej funkcji.

Poniesienie odpowiedzialności karnej jest konsekwencją popełnienia przez konkretnego człowieka określonego czynu (działania lub zaniechania), co wynika z art. 42 Konstytucji. Zaskarżone przepisy wprowadzają zasadę absolutnej odpowiedzialności osoby trzeciej za czyny dokonane przez sprawcę przestępstwa. Dzieje się tak również wtedy, gdy osoba karana nie dokonała żadnego czynu zabronionego, a nawet nie wiedziała o możliwości jego popełnienia przez sprawcę.

W sprawie skarżącego nie ustalono sprawcy, co wyłącza możliwość dochodzenia od niego rekompensaty. Tym samym niemal cały ciężar kary spadł na osobę całkowicie niewinną.

4. [Podsumowanie]

Opisane w skardze konstytucyjnej uchybienia mają istotny wpływ nie tylko na sytuację skarżącego, ale również innych osób które znalazły się w podobnym położeniu.

Sytuacja skarżącego jest o tyle szczególna, że nie tylko nie posiadał on wiedzy o tym, że zakupione przez niego od jubilera zegarki mogły być wykorzystane do popełnienia czynu zabronionego, ale również dlatego, że w sprawie nie wykryto sprawcy czynu zabronionego. Ta druga okoliczność uniemożliwia mu dochodzenie ewentualnej rekompensaty.

Mając na uwadze powyższe wnoszę jak na wstępie.

(adwokat Michał Łapok)

dr

Załączniki:

1. pełnomocnictwo,
2. postanowienie Sądu Okręgowego w P z dnia maja 2018 (),
3. postanowienie Sądu Rejonowego w P z dnia lutego 2018 (),
4. wniosek z dnia lutego 2018 roku o orzeczenie przypadku ().
5. pięć odpisów skargi konstytucyjnej wraz z załącznikami.